

MÄELESTUSMÄRK väarikale mehele

Legendaarse mere- ja riigimehe Verner Hans Puuranna mälestuseks rajati komandosild tema kunagise kodutalu varemetele.

Komandosild meenutab allveelaeva kaptenit

Eile avati Eesti allveelaevastiku rajaja, kunagise allveelaeva Kalev kapteni ja Eesti eksiilvalitsuse ministri Verner Hans Puuranna (1904–1983) meenutamiseks mälestusmärk, mis kujutab endast stiliseeritud allveelaeva komandosilda.

EVA KLAAS
eva.klaas@ajaleht.ee

Mälestusmärk on rajatud kapteni Tamsalu vallas Naistevälja külas asunud kunagise kodumaja vundamendile korstnaja-la peale ja selle ümber on meetrilaiune põllukividest kaldsillutus, mis jäljendab allveelaeva keret.

Legendaarset mere- ja riigimeest meenutab ka nimeline pink, millele kinnitas eisel pidulikul üritusel nimetahvli allveelaevakapten Verner Hans Puuranna Austraalias elav poeg Hans Puurand.

“See on minu jaoks väga rõõmus ja eriline hetk, suur tänu kõigile,” sõnas Hans Puurand ja lisas, et tunne on sedavõrd tugev, et õigeid sõnu selle väljendamiseks on raske leida. “Lootsin, et näen mälestusmärgi valmimise ära, ja nii läks,” märkis vanahärra. Ta pidas komandosilda heaks lahenduseks ning nimetas, et talle meeldib väga seegi, et isa saab meenutada tema nime kandval pingil.

“Verner Hans Puurand oli tubli sõja-, mere- ja riigimees, ka aateline kodanik, kelle mälestust ei saanud jäädvustamata jätta,” kõneles Tamsalu vallavanem Toomas Uudeberg. Uudeberg pidas väga oluliseks allveelaeva kapteni poja igakülgset toetust isa mälestuse jäädvustamisel ja ütles, et temaga sai nõu peetud, kuidas seda teha.

Uudeberg meenutas, et idee allveelaeva komandöride mälestusmärk püstitada sai alguse juba 2006. aastal. Siis tähistati Tamsalule linna staatuse andmise kümnendat ja valla moodustamise viieteistkümnendat aastapäeva. Tookord annetasid ettevõtted ja eraisikud kokku 15 000 krooni.

Kui esialgu oli kavas suurmeest meeles pidada maakivi-ga, siis arhitekt Aleksander Skolimowski laitis selle mõtte maha.

Skolimowski ise ütles, et siltidega kive on tervel Eestimaal ning arhitektina hakkas tal mõte liikuma millegi erilise-ma suunas.

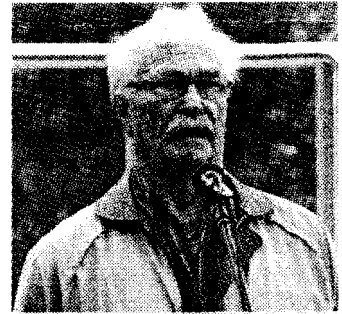
Mälestusmärgi rajamiseks tuli vallal taotleda riigilt 0,2 hektari suurune maatükk munitsipaalomandisse.

Mälestusmärgi rajamist toetati ka kohaliku omaalgatuse programmist ning valmis mälestusmärgi kavand. Paraku tulid vahepeal majanduslikult rasked ajad. Töid aitasid rahastada kaitseministeerium ja legendaarse meremehe poeg Hans Puurand.

Kapten Puuranna taluko-hast oli säilinud ainult maja vundament. Mitmel korral korraldati Tamsalu valla eestvõtetel heakorralgud, alustada tuli võsa lõikamisest ja lange-nud puude koristamisest, sest talukoht oli täiesti võssa kasva-nud ning padrikuks muutunud.

Suuremad tööd tehti sel ja eelmisel aastal: lisaks mäles-tusmärgi paigaldamisele rajati parkla ja juurdepääsutee, üles seati infotahvel, kus kirjas olu-lisemad faktid Verner Hans Puuranna elust ja tegevusest ning ka mälestusmärgi saami-se lugu.

1904. aastal Narvas sündi-

Hans Puurand.

nud ja 1983. aastal Austraalias Brisbane'is surnud Verner Hans Puuranda peetakse üheks Eesti allveelaevastiku rajajaks. Eesti mereväe esindajana viibis ta Inglismaal Eestile mõeldud allveelaevade ehitamise juures. Ta oli ka Eesti allveelaeva Kalev viimane komandör. Pärast teist maailmasõda, mille lahingutes ta Saksa poolel osales, emigreerus ta Austraaliasse ja asutas Brisbane'is Eesti Seltsi.

Alates 1973. aastast kuni surmani oli Verner Hans Puurand algul Eesti vabariigi eksiil-valitsuse minister ja hiljem ma-jandusminister.